

Universitätsbibliothek Paderborn

Homiliæ Qvadragesimales Reverendissimi D.ni P. F. Hieronymi Baptistæ De Lanvza Venerabilis memoriæ Episcopi Barbastrensis & Albarrazini, Ord. FF. Prædicatorum

Ex Hispanico idiomate in latinum perfectè fideliterq[ue] iuxta posteriorem omnium, nouamq[ue] editionem translatae, & ab innumeris cùm S. Scripturæ, tùm SS. Patrum typographicis erroribus emendatæ ... cum triplici Indice ...

Lanuza, Jerónimo Bautista de

Antverpiæ, 1649

§.3. Status statuta Christus subuertit, nunc autem conseruat atrox inimicorum Dei percußio.

[urn:nbn:de:hbz:466:1-53104](https://nbn-resolving.org/urn:nbn:de:hbz:466:1-53104)

vnus de Ethnicis: quomodo, inquit, Christiani dicunt. Deum suum esse patientem, & εὐεργεταῶν? Nihil iracundius, nihil hoc furore praesumius, quae multo quidem sereno indignationem suam differre potuit. Nomen hoc εὐεργεταῶν Graecum est, & Epit. tetum quo praedicatores euangelici Christum honorabant, quod significat Malorum tolerans. Hoc operibus illis intendit Saluator noster, adeo stupendis, adeo tremendis, & quae vi eunt, à misericordia sua, ac patientia proflus aliena, vt timeas, quod si semel patienter tulerit, altera vice castigabit, sed nec praesumas illicitas tuas omni timore solutus implere voluntates: nouit enim flagellum, dum vult, repetere, & iustum est vt consilio Davidis acquiescas: *Seruite Domino in timore, & exaltate ei cum tremore.* Cave, nedum minus tibi caues, & vixis incurtus super te, si ut super hos, flagellum ingeminet iustitiae suae stridillimum.

Pf. 2. 11.

§. 3. Statuta Christus subuertit, hunc autem conseruat atrox inimicorum Dei percussio.

[G] 8

Ingressum suum secundo Dominus noster exorditur quando se regno suo manifestauit, sacri-legos flagellans eorumque puniens scelera, atque exturbando illos, & haec de regno suo, quo facti Principes Regesque ac Iudices doceat, quid sit, cui primario illis incumbat aduigilare cum primum obtinerint principatum, vt sedes, regnaque sua stabiliant, & quam insipiens sit eorum modus procedendi, qui status sectantur instituta, qui hoc principale statuunt status sui conseruandi fundamentum, vt Princeps regni sui gubernacula suscipiat vrbemque Metropolim ingreatur, peccata dissimulans, omnes hilariter excipiens, cuius ingressus sit cunctis pacificus, etiam ijs aliquando, qui ceteris sunt viuendi, si entia temerarios: vt eo modo ad primum sui ingressum sibi corda deuinciat subditorum, omni iunq; demulceat voluntates.

I. Status lex est peccato dissimulare.

II. Lex haec est impia.

III. Similitudo.

I. pia lex, lex iniusta, quae nedum bona, con est, qua cum Rex regnum consolidet, sed vt eum iunditus euertat. Impia primu est ac iniusta. Si in hoc regnum Vicerex aut Gubernator ingre diens à Domino nostro Rege constitutus, & in telligenis, quod in tali vel tali domo produciones in caput Regis texerentur, cuius ipse vices supplet, quodque in coronam conspiciant, si occurrentis, illos lautus haberet, liberè permitteret suas profe- qui produciones, vt eorum ad se alliciat volunta- tes, indubium est, quin eo ipso ceteris omnibus

proditorum se ostenderet infeliciorem, & dicere- tur, quod in eandem conspiraret ipse traditiones: quandoquidem conantibus illis Regi tollere de capite diadema, sua ipse dissimularione, illos dis- poneret, quatenus scelus nefarium exequantur, ac regi coram sibi perdes, elles imponant. Dome- sticè notum est, quod omnes Reges, Principes, gubernatores, tersaque iudices, ministri sunt Dei, de quo cunctis supremam, quae possent accipiunt, & habent potestatem, *Non est potestas nisi à Deo,* & ea de causa omni sunt reuetentia colendi, quia Dei locum obtinent, vt praeteritis diebus exaratumus. Similiter & omnibus est in propatulo, quod omnes, qui se mortali commaculant peccato, Dei sint proditores, quodque idem sit peccate & manum suam contra Deum leuare, belioque Deū lacessere.

Rom. 13. 2.

Primum igitur ac principale Principum ac Regum intentum esse debet, vt illis se fortiter opponant, hostesque eorum esse comprobent, fla- grum assumant, quo tales acius puniant: qui hoc non agit, sed coniuuaret, his illius blan- diretur, lineretque illos ceptas prosequi ini- dias, eo nomine, quod illorum sibi velut lucra- ti voluntates, se requiorem reliquis aliquo mo- do prodit esse proditorum. Idcirco contra tales formatae sunt grauiosae illae quiescae, quas Deus verbis exponit acerbioribus. *Andite Reges & intelligite, desiste iudices finium terra. Præbe- te aures vos, qui continentis multitudines, & pla- cetis vobis in turbis nationum, quoniam data est à Domino potestas vobis, & virus ab Altissimo.* Reges, qui tales vos esse coronam, scriptoque monstratis Principes, qui ceteris cathedras sub- limiores vos possidere gloriamini, vobisque com- placens, dum seruis, custodibus, apparitoribus, totoque vos mundo cemitis circumualiatos, qui vobis plausibus abblaudunt, audite me, auscultate me.

IV. Qui Dei hostes non ardet, ipse hostis dicitur.

Primum quod vobis dico, & cui debitis atten- dere, hoc est, quod principatus, maiestas, ac po- testas, de vestro non oriatur prouentu: quia ra- tione huius ceteris non estis omnibus dignio- res, viles vermiculi, sed Deus est, qui vobis hanc indulsit potentiam, dedique celsitudinem, qui supremus est omnium, & altissimus Dominus. Hoc supposito, noueritis, quod strictiorem à vobis exiget rationem, quam vos ipsi à vestris ex- peteretis economis. *Interrogabis opera vestra, & strictissi- cogitationes seruiabitur.* Vos à seruis nullam exi- mum in- guitis cogitationum, sed operum rationem, ipse dicitur vero non solum eorum, quae fecistis, & quo imminet modo in operibus processistis, sed etiam inten- tionum,

V. Strictissi- cogitationes seruiabitur.

tionem, quas in illis animo præfixistis, exquiret rationem. Seuerum tibi tribunal eriget, ad trutinam regimini vestri reuocatis actiones, num prima fuerit hęc vestra sollicitudo, veltraque intentio, totum vestrum regnum, statum, ac Rempublicam, cui principes præfideatis, in eius conseruare obediencia & iurisdictione, conati vt Deus in primis colatur, eius præcepta custodiantur, vel au visipios, in fronte itaueritis vestre singulariter studentes incolumitati, subditorumque vobis pectora concilietis, vobis vt sint a dictissimis, de cetero moliantur, quas velint, contra Deum insidias: hæc enim est non toleranda proditio. Quoniam cum esse, si minister Regni illius, non velle insidias, nec custodisse legem sustitia, neque secundum voluntatem Dei ambulastis. Cum Dei ministri effectis, hoc minus omnibus euacatis, vt in regno ipsius cultus eius ac honoris ratio haberetur, veltris solummodo commodis, lucrisque inhiantes. O perfidos ministros! Cum ministri effectis: cum Dei effectis æconomis, ministri ab eo constituti ad honorum eius, legumque conseruationem, huic non ad laboratis, indigna contra nomen eius sanctum senentes periuria, scenerationes, adulteria, furta, luxurias, iniquitates, legi cui diuinitissimæ repugnant, præceptisque retractarias.

VI. Principes primo studeant honori Dei.

VII. Ob peccata reprobata transderuntur ad alios.

Eccl. 10. 8.

VIII. Similitudo.

Secundo: leges status ipsius contradicunt conseruationi. Nihil in ore Salomonis frequentius, nihil vetius, quam virtute regni statum incolumen-feruaci, iustitia, Deique mandatorum obseruantia propugnari, è contra vero nihil illum sic euerit, ac Dei offensa, multaque scelera: Hæc etenim sunt, quæ principaliter viam præparant, vt Reges regnum suum, suum Principes statum, suas Barones Baronias, suas diuites periant facultates, veridicam eiusdem audiamus sententiam, Regnum à gente ingentem transferit propter iniustitias & iniurias, & contumelias & diuersos dolos. Quæ ratione fit hoc? Num ea ipsa transeunt alio regna? Nequaquam, sed ea Dominus ab vno ad alterum transfert, his adimens, illisque tribuens. Quæ de causa? Propter peccata, quæ contra illum committuntur. Quod esse possit efficacius motiuum, vt Rex de sua sede, Proregem amoueret, quam scire, quod talis perfidus contra regium diadema ioleret insidias, & cum nequissimis coniueret proditoribus? Et quid potest Deum potentius mouere, quo suis exturbet seilibus, ministros suos ac Vicarios, Reges intelligo, & Principes, quam videre, quod indignas contra diuinam suam Maiestatem taciti patiantur machinationes.

Hanc exposuit doctrinam insitato illi Babyloniz Regi Nabuchodonosor Propheta Daniel. Somnium Rex viderat, quo illi statua illa tot varijs conflata metallis offerebatur spectanda, quæ paulatim in viltoria declinabat. Nouit ergo Rex, hæc statuum præfigurare cunctas orbis Monarchias, quæ per varias discurrerent nationes (de Chalæis delapsus est principatus ad Medos & Persas, de his ad Græcos) ex his migrabit ad Romanos, quod fiet, auferendo ab his alijsque dando regnum, similiter intelligit, qui sic illa transfertur. Deum esse. Sit nomen Domini benedictum &c. quis sapientia, & fortitudo eius sunt, & ipsi mutati tempora, & ætates, transferunt regna, atque constituunt. Sicut etenim Rex de suis eliminat seculis seruos suos officij sui immemores, Regique honoris contemptores, ac proprio studentes emolumento, alios autem substituit, saniora, vt sperat consilia capturos, ita quoque Deus.

IX. Somnio probatur Nabuchodonosor. Dan. 2. 20.

Rex primus, quem Deus populo suo præfecit, Saul dicebatur, quia vero statim ab initio regni sui vltus non est iniurias diuinæ multas Maestati, illum sceptro priuauit & regno, transfuditque in David. Regem iungit Saulem; & primum mandatum, quod in ei per Samuelem Prophetam mandat, hoc est, vt sciat, quod Deus manibus suis regnum tradiderit Israël, vtatenus perduelles adlaboret puniret peccatores, scilicet Amalecitas: *Me misit Dominus vt ungerem te in regem super populum eius Israel. Nunc autem audi vocem Domini &c. Vade & percutite Amalec, & demolire vniuersa eius.* &c. Domine, proprie loqui non videtis. Vixi e in Regem, hinc inferre deberas, vt gladium contra inimicos stringas mihi iniurias. Vade ergo. Noies illud ergo, est enim particula consequentia. Subsiste paulisper, Domine, potius videtur inferendum esse contrarium, vinctio nomine oleo facta est? Oleum numquid misericordiam præfert? Illud oleo ungi madaisti: dicere ergo ei voluisti, vt benignus ellet & misericors. Si hostium tuorum illum seruum voluisses vitorem sanguine Regem inuingeres. Male hoc intelligis. Oleo nonacula exacuitur vt capilli res-indantur. Oleum est, quo lignum perfusum flammam ignis concipit ardentiores. Eo ipso quo Saulem oleo linit, ipsi quasi dixit, quod honoris sui zeli seu flammis succendi deberet vitacioribus, gladiumque suum exacuit, vt limatâ velut nonacula omnes inimicos eius, velut capillos, ne relicto quidem vno deraderet. Thronum ascendit Saul-regalem, & sibi persuadet, quod tanto illum non debeat rigore gubernare, quodque ad illius conseruationem expediret vel

10. Saulis exemplo confirmatur.

1. Reg. 15. 1.

puulum dissimulare, & aliquibus Dei hostibus largiri libertatem.

Ilico recurrit Dominus ad Prophetam illum, cuius eum manibus vixerat, atque illi. Vade, dicit Sauli, quod stultè nimis cogitauit, & quo medio regnum sibi suæque familiæ studuit seruate perpetuum, eo ipso perdidit, quia illa de causa hoc illi auferam, daboque alteri ipso meliori. *Scidit Dominus regnum tuum à te huic, & tradidit illi ad proximo tuo meliori te;* Sicque factum est, vt à Saule regnum transferretur in Dauid eiusque familiam.

1. Reg. 15. 28.

3. Reg. 11. 11.

XI. Nec non Salomonis exemplum.

3. Reg. 11. 11.

XII. Eadem de causa rejicitur Hierobam.

Dan. 5. 1. XIII.

Balthasar ob id delictum regno priuatur & vitâ.

Regnabat in pace opulenta Salomon, & ad regni conservationem, in varijs dissimulat conuictis etque idololatrijs. Apparet illi Deus, & ait. Ob hoc ipsum pax regni tui lætissima turbabitur, quia tu tuæ negligentia ac scordia prænam Adad Idumæus arma sumet, quibus regnum tuum non mi. imè perturbabit; nec vana prædictio Regni tradit. It aëlis Hieroboam, hic verò vt illud domui suæ perpetuum amitteret, permittit statuitque vitulos idololatriæ. Confessum monetur à Deo propheta, dicat Hieroboam, quod illo ipso quo regni sui studuit stabilitati, ipsum perdidit, quodque sic cuncta disponet, vt inausulto nimis ac lamentabili successu domus eius sit eruda.

T adit sit Deus mundi monarchiam, quæ tunc apud Chaldæos, residebat, Regi Balthasar, & hoc primum de eo nobis enarrat Spiritus S. quod regni susceperit habenas, profanos, idololatrias, lasciuosque demulcens, illos regali, ac permagnifico recreans conuiuio, *Balthasar rex fecit grande conuiuium.* Sibi persuadebat oportunitatem hoc status sui stabilitati medium, vt turbæ liberæ ac dissolutæ, sibi voluntates animosque conciliaret, cuius actiones, & inordinata viuendi licentia in Dei tendebat offensam atque Reipublicæ non leue detrimentum. Hinc ne, quant Dominus, regni incipis gubernacula? Non tibi hic comment thronus, nec ea te mente in illum exalant. Statim igitur agit de illo exiliando, priuandoque regno, & eo animo manum illam emittit omnibus notissimam, quæ cum omnes hilaris compositarent, ventri indulgerent, rexque conuiujs gratanter exciperet, in parte sententiam illam exarant, quam contra eum, eiusque proditiones Deus tulerat iustissimam. Turbatur, alteratur, color deseruet naturalis, ob spectaculum a deo nouum, & æpitque, quod hoc sit, intelligere. Habebat Deus ad manum Daniele Prophetam vt ex Dei nomine illi sententiam exponat, & totam Rege constitutus, sic ait. O Rex hoc velim intelligas,

Dominum esse, qui regna dat, quomodo, & quibus sibi placet, illoque in illis conseruat, qui honoris sui sunt studiosi, & ab illis auferit, qui eum aspernantur. Dedit sua benignitate Dominus regi gloriam ac potestatem patri tuo Nabuchodonosor eamque tantam, vt mundum sibi subiectum esse crederet vniuersum. Ingratus fuit, solio deiecit illum regio. *Deposum est de solio regis sui, & gloria eius ablata.* Regni tibi concessit potestatem: Si grauius ille deliquit, at tu multo grauius consentiens fieri: ipseque committet sibi Dei nominis iuriam, & non auditas sacrilegus iniquitates. Scito, manu hac delictum illud esse, innumum a iusto conceptum esse, tibi regnum auferet, & inter Perlas Medosque diuidet.

Dan. 5. 20.

Similibus scaturit diuina scriptura successibus, quibus incessanter erudimur, quod Rex, siue Princeps, siue Iudex qui sedem statumque suum stabilite proponit, hoc primum oportet vt agat ad introitum suum, inimicum scilicet se demoueret inuicorum Dei, flagellum arripit, iniurias eliminat hoc etenim regnum redit pacificum, & inconcussum. An putas o Iudex, quod in alienis e. omnibus dissimulans sceleribus, ne tibi sit molestus, medium sit tuæ firmandæ sedis aperturum? Tandem ob rationem illam adimit sibi Deus quæ sicut elegit te, vt Reipublicæ disponas negotia, in ordine ad sui nominis obsequium, teque non exiguo præmio remuneratur, si tale quid secens, ita quocumque sit in hoc deliqueris atrocius, ita multoque castigabit.

S. 4. Exempla Iosia Moysique confirmatur.

Hinc exorta sunt encomia quibus Spiritus S. exaltat piissimum Regem Iosiam verbis adeo præclaris, vt illis parentis videlicet *Ecc. 44. 1.* ostendit, quam exanimò hoc aggrechtatur. *Memo-ria Iosia in compositionem odoris, facta opus pigmentarij. In omni ore quasi meli indulcorabatur eius memoria, & vt musica in conuiuio vini.* I. Iosia rex (inquit) velut pastillus ex diuersis aromaticis speciebus compositus, vnde accensa eiusdem memoria, suauem adeo odorem spirauit, vt corda recrearet n. ulceretque cunctorum. Vide cui comparat illum orbicul, aromatico fumiganti, huius symbolo sponse suæ vult extollere dignitate, quâdo de illa sic ait: *Sicut virgula sumi ex aromaticis.* Est (ait) in lingua eius, qui de illo loquitur, Iauus.

Cant. 3. 9.